

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
Ara évnegyedre 8 fl. o. é. Hirdetési ár: négyhados sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. é. és minden hirdetés után 20 kr. bélyegző. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
A nyilatkozat: cikkek sora után 45 kr. előlegos beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

K. KÖZLÖNY

oct.—dec. folyamára.

Lapunk előfizetési ára:

Égészévre	12 forint.
Félévre	6 "
Évnegyedre	3 "

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középútcái könyvkereskedésébe bérmentve küldendők, hol a lapok pontos szétosztásáról gondoskodva van.

Kolozsvár, november 3.

(D) Közlebről a birodalmi alkotmány elveiből mutatott ki, hogy a Gleichberechtigung annyiszor híresztelt elve nincs alkalmazva, az osztrák császári tartományokhoz hasonlóan, a magyar királyság tartományaira.

Kimutattuk, hogy nekünk éppen azon órákban függeszté fel a kormányzás az 1848-i törvények által létesített, királyilag megerősített törvényhozási s kormányzati egységet, a midőn a császári tartományoknak mindezt — akkor legelőbb — adta meg.

Utaltunk tehát a legvilágosabb tények felmutatása által arra, hogy a csak most alkotmányossá lett császári tartományok összege két legfontosabb jogot nyert ugyanakkor, a midőn a jogok a magyar királyságtól ugy hiszik csak egy időre visszavonattak.

Szeretnők, ha a bécsi lapok ezen bánásmód következtességét a Gleichberechtigung eszméjéből nekünk ki tudnák magyarázni!

Mert valóban mi világosan tettük fel a kérdést, és nem hisszük, hogy a birodalmi alkotmányok elveinek szempontjára állván valamelyik lap bebizonyítsa, hogy velünk egyenlő és következtetés eljárás volt elkövetve.

Mindig csak azt hányták a magyarok szemére, hogy ők csak a corpus jurisból képesek okoskodni, és im, ha a birodalmi alkotmány elvéből s annak tetteles következményéből okoskodunk is, oda kell jönnünk, a hová a magyaralkotmány eszméje vezet, az az éppen úgy, mint az osztrák császári tartományokra nézve tetteles létesített, reánk nézve is szűkséges a királyság tartományainak közös képviselése; s éppen úgy, a mint az osztrák tartományok közös képviselése egy ministerium befolyása s felelőssége mellett érvényesítheti a közös törvényhozás céljait, kell hogy a magyar királyi tartományok központi gyűlésén is megjelenjenek a felelős miniszterek.

Az egyenlőség joga itt biztos intematatoul szolgál, s a birodalmi alkotmány értelmében is csak a közös ügyek közös tárgyalása, s illetőleg a magyar alkotmánynak ebbe ütköző intézményei vonhatók revisio alá.

Mi a centralisták jogalapjára állva is, e resultatumba jöttünk a logika szabályai szerint. Am ezafoljanak meg. Mi ezuttal az ő fegyverekkel harcolunk.

Éppen ily eredményre jutunk egy specifikus kérdéssel is, t. i. az erdélyi gyűlés folytatásának kérdésével, melynek szellőztetésére a „Hermannstädter Zeitung“ egy székelyföldi levele hi fel.

A szebeni gyűlésen minden észrevétel nélkül törvénybe ígtatták az octoberi diplomát.

Senkinek meg nem fordult fejében, hogy ezen diploma harmadik pontját az ideiglenes országyűlés körülményéhez alkalmazza.

E szerint most maguk a román és szász képviselők egy törvényt hoztak, a mely határozottan azt határozza meg, hogy Erdély országyűlése csak is az előbbi alkotmány értelmében hívható össze.

Ezt határozza ugyan is az octoberi diploma III. pontja.

Hogy az ad hoc összehívott erdélyi országyűlés nem az előbbi alkotmány értelmében volt szervezve, ezt az országyűlési szabályzat az azt kisért leiratok is bevallják. De eltekintve ettől a Szebenben legutóbb felállított ország fogalmának nem felel meg. Ott ugyan is elismerték, hogy itt négy nemzet van, s egyikük a magyar.

Ámde a mostani országyűlési szerkezet szerint egyik nemzet teljességgel nem lehet az országyűlésen képviselve, és ezen nemzet a magyar.

Tudjuk, hogy a magyar egész nemzet a vármegyéken lakik, kezén van a nagyobb birtok.

De a mostani országyűlésen a nagyobb birtok nincs reprezentálva, a mi pedig az előbbi alkotmányban megvolt, annyi regalista levén a nagyobb birtokosok közül meghívandó, a mennyi az összes képviselőt.

Ninesen tehát így a nagyobb birtok képviselve. És így a magyarok birtokosabb része sincsen.

De a magyar köznép sincsen — nem lehetett — képviselve, mert a magyar köznép a vármegyéken lakik, hol a román köznép többségben van, a minthogy mindenütt is absolute leszavazta a magyarokat.

E szerint tehát tény, hogy habár maga a szebeni országyűlés elismerte a négy politikai nemzetiség létét, a mostani országyűlésen a magyar nemzet teljességgel nem lehetett képviselve, s ha a mostani országyűlési szerkezet valaha törvényt válnék, ki lenne mondva, hogy a magyar nemzet Erdély törvényhozásából örökre kizárva egy pár városának polgárain kívül.

Ha az 1848-diki törvények ignoráltaknak, egy az octoberi diploma III. pontjának megfelelő országyűlés a mostaninak az 1791-ki szerkezetre való reductioját igényelné.

Ezen szerkezetben 8 forint censussal, a mi természetesen a jogegyenlőségnek fogva önként értetik, hogy censussnak lenni kell, a román nép éppen a mostani contingentst nyeri; de a mennyiben a regalisták csak is a nagy birtokosokból és főnemeseiből nevezhetők ki, a magyar földbirtok is így kell arányu képviseltetésről biztosítva lehet.

Csak a magyar köznép nincs itt képviselve, a mennyiben a román szavazók őt mindenütt tulszárnyalják; azonban a román köznép nagy tömege földmívelő levén, az általuk választott képviselőt a magyar köznép democrat jogait is képes védeni.

Mintán tehát Erdély az octoberi diplomát törvénybe ígtatá, azon perzen tul ezen diploma III. pontja szerint csak is Erdély előbbi alkotmánya szerinti országyűlés lehetne itten azon esetben, ha 1848 ignoráltak.

Azon időköz alatt, míg a most elnapolt országyűlés összehívatták, e részben megfontolkozhatnák ugy a kormányzás, mint en-

nek ilyeszerű initiatívája folytatán talán megmondoknák a magyar és székely nemzet is, azon esetben, ha a birodalmi alkotmányban kimondott, s a monarchia másik felében alkalmazott közös képviselőt elve a Lajthán inen is elismertetnék.

A kolozsvári jótékony nőegylet terménytárlata, *) a halottak napján.

T. szerkesztő ur! Midőn az ember valami újdonság hírére meghallja, vágyik azt szemlélés végett megtekinteni, s magának a dolog állása fölül felvilágosodást szerezni. Ezen gondolat siettetett, szüntelen lelkem előtt forogva, a kolozsvári jótékony nőegylet terménytárlatának kiállítását meghallva, annak látogatására.

Örömmel mentem nov. 1 én délután este-felé oda azért, hogy azt, annyi különböző kézből, de a jótékony célra szánt disz-kiallást, szemlélhessem. Megérkezésemkor mindjárt nem kis élvezetet nyújtott a sok szép bűlgyszemlélés, a kik éppen akkor a külső szobában voltak. Beljebb menve, jobb kéz felől a kerti- és mező-vetemények nagy tömege, balról a sokféle izek, csemegék és egy asztalon a legpompásabb gyűjtemények, kalácsok stb.; beljebb jobbra női munkák, balra házi- és mezőgazdasági eszközök, még tovább a legmunkásabb férfingek, tárcák; még beljebb számtalan nőimunkák. Mindenről írni csaknem lehetetlen, legyen elég mondván a kisebb darabokra is, hogy mind szépek, díszesre méltók. Azonban, vannak kitérők, s ezeket nem hagyhatom minden szó nélkül; ilyen a 2-dik szobában egy csomag fonal, a mely némely fiatal embernek még szemébe sem tűnne, de a mely nekem már az első pillantásra figyelmet hajszálnyi vékonyságáért megmagad, s azután még inkább, midőn felvevém a kezembe s látva azt, hogy egy 60 éves asszony fonta azt; itt tovább gondolkodás után eszembe jut az a természetudós, ki minden ügyességét összefűtve, egy hajszálát többfelé hasogatott, s melyet egyszer köté hittem, most látva a fonal vékonyságát, több fogalmat szerzek magamnak arról. A harmadik szobában, hosszú vizsgáldódom után, figyelmestete mltois Kriza Jánosné urasszony, egy nő által készített dombormű megtekintéséért, a mely figyelmestetés nem kissé lepette meg, az egy pillangó és egy darázs s közből, mintha egy elszigetelő gát volna, van egy sor láncz, hogy a két állatka egymáshoz ne férhessenek; a mi igen csinos, egy új jel ez arra, hogy a nőkben is van többre tehetőség s hajlam, csak mivelnél kell. Több perezig jól esett nézmem e szép művesekét. Pillangó és darázs, mily ellentét! Egyik a szerény igazság, másik a maró rossz lélek, képletesen szólva. Hej! gondolám, sok darázs volt s van most is az emberi társadalomnak, a kik nem egyszer törekedtek halálos sebet marni rája! Valójában ez egy szép kis allegorikai képcske arra, hogy a rossz szellemet és a szerény igazságot hűségeseen megfestesítve élénkbe állítsa.

Mig ott voltam s szemlélgettem a tárgyakat, az a bir jó egyszer, hogy egy kas lépcső-mézet is kiűldöttek; becses küldemény minden-esetre, csak hogy a ki majd elnyeri, nagy örömeben ne hogy jól megtraktálja magát be-lőle, mert a sok nem igen elegáncs... Több nevezetesség van még, hanem erről írjanak mások; én még csak azt említem meg, hogy a diszített termeket több szép arczkép, jelen, nagy hazánkiai gróf Széchenyi István és Deák Ferencz képeik díszítik; s különösen az előbbinek arczképe igen remek mű. Többször megtekintés után, mintegy fáj-dalmas kebelrel hagyám oda a diszített szép termeket...

Kijövésem után egy jó barátommal találko-zám az utcán, a ki kérdé: — Barátom, nem jöss-e a temetőbe?

— Miért éppen estve? kérdém.
— Ma van a halottak ünnepélye, felel.

*) Közlebről számunkban ez érdekes tárlatról ad-tunk tüzetes tudósítást, nem tartjuk azonban érdeke-lennek e levél is közreadni. Szerk.

Többet nem is kérdezősködve, azonnal megindulék. ... Oh! mily megható, főséges látvány vala, a temető a fény-tengerben uszva! Ugy képzelem a temetőt most, a maga fősé-gében, a holló éjben, mintegy tündérbűvölet, a ki a világ minden gyászszat magára véve, halálát regeb a mindenható trónjához or-szága boldogságáért!...

Ilyen érzelmek között fölfelé indulva a bölöni Farkas Sándor, a dicső „észak-amerikai utazó“ sírja felé. Fölfelé halad-tomban mennyi meleg sohajt hallottam itt-ott; mennyi ember kereste a hit erejében egye-düli vigasztalását; mennyi embert táplált most az a remény, hogy tul a síron ismét meglát-ják egymást!

Midőn fölrtem a sírhoz, mely gondolat-ka merülve, egy templomban képzeltem magamat, hol a szónok ékesen szólásával bi-lincseli le hallgatóinak figyelmét, édesen csüng-tem a feledhetlen ember-barát nagy érde-mein, a melyet olykor-olykor a csillámpoló két darabocská gyertya, szél általi kifúvása zavart meg... Két darabocská gyertya! S ezt is va-laki szánalomból tűzte oda, hogy ne legyen pusztán, mint szárazág, e nagy honi sírköve, midőn az egész temető fény-tengerben uszik. Elég ez neki — gondolám — s e nélkül is fénylik ő az ő világot derítő szellemé-ben, mint nap az égen, örökre!

Más hasonló eszmékben merengék, midőn egy öreg rendi ember, szomorú hangon „jó estvé“ kívánva felzavara, és én is tödvölém. A ki a kalapját a sírkö előtt megemelinté, s azután lelte mellém a padra. Sokat, sokat beszélgettünk bölöni Farkasról —; Ameri-káról —; a hegyi népekről —; őseink és egyebekről is... Eltávozásával kalapját meg-int megemelinté, monda: „Nekem is vannak a földhantái alatt nyugzó véreim, itt a köz-el-ben; — de őket elfelejtém, nem jutnak eszembe, midőn e dicső ember-barátunk sírjához jövök, ki a népek erkölcsi magas rendeltetését, s a szent szabadság fátylóját meggyújtád — bűbe sírodon!“ S ezután tölem is búcsút vön, eltávozék.

Hogy kinek hívják ez őszibe elegyedett embert, kivel én örömet beszélgettem volna tovább is, nem tudom; de hogy egy igen de-rék érett esztű polgár ember, mutatja azt egy-szer logikai következtetés szép beszéde; más or-kedves modora és az arca. Eltávozása után, nem sok idő múlva én is búcsút vévék a sír-tól, az unitárius gymnasium gyakorló terme felé sieték.

Hazafelé jöttömben szemem elébe tűnt a Ken-deffy remek sírja; itt megállék, s ilyen gondolatokat forgaték agyamban: Miért nincs erre legalább annyi vése, hogy ki a? Mikor született és halt meg? Miért nincs ezen a síron is fényár, mint a többiekén?... Azonban körülé jól vizsgálódva, megféle ezekre a négy sír remek országlány-faragvány. Minden fér-fiaságom daczára is, könyeseppék gördülé-nek ki szememből, látva a vesztesség nagy fájdalmat, a mi az országlányok fájdalmaiban van visszatükröződve. A fájdalomról levén szó, nem mellőzhetem el, ez uttal azt, hogy a költészet magasztos eszméje, egeket ver-deső fantáziája a legnagyobb fájdalmat egy Niobé, és Didóében hagyta fenn nekünk; a világtörténelem egy Lucretia- és Cleo-pátrában legjelesebb példányok. Azonban ezek fájdalma, mi csak egy országlányhoz? Annál inkább, mi négyéhez?... Ezt kiszámi-tani tán a legjobb trigonometrikusoknak ha sikerülne... En azt hiszem, hogy kinek-kinek a részben is értelmi felvilágosultsága képes gyengébb vagy erősebb fogalmat nyújtani.

Kolozsvár, nov. 2-án, 1863.

Albertfi János.

Mit kellene tanítani a székely-földi unit. falusi iskolákban?!

(Egy kis szellőztetésül az Albertfi János „viszhang-jának.“)

Tisztelt szerkesztő ur! Nem állhatom meg, hogy egy kis észrevételt ne tegyek becses lap-jában akkor, a midőn ezt az igazság és embe-riség érdeke jogosan megkívánja, minden az igazságot és egyenes utat híven szerető egyé-niségtől.

kal. A vasut Skiernewice mellett el van rombolva s a hidak felégetve. Kalisban, a hol Wittgenstein parancsnokosodik, Paulinskit felakasztották.

Varsóban a fogdosás, házmozgás éjjel nappal egymást éri. Oct. 26-án egy zsidó könyvkiautót, a kinek kutatást vittek végbe s csak zsidó nyomtatványokat találtak, két fiával együtt, a kiknek egyike csak 12 éves, letartóztatott. Két nap alatt 20 urnót, s köztük 17 éves leányokat is fogtak s huzoltak el a várba. A nők elfogatásának azt az okát adják, hogy elesett felkelők özvegyei és árvái gyámoltására segélyt gyűjtöttek. October 27-én Maciejewski orosz rendőrszolgát s a titkos rendőrség ügynökét az utcazen meggyilkolták. A tettes elillant. Azokra, a kik engedelem, s hozzátartozójuk halálának tanúsítását vételezt 10 rubelt fizetnek, addig járműveiket ki nem kapják. Conductorok és kocsisok testi büntetéssel lakolnak. A hivatalnok, a kinek némi vagy gyermekei gyászt hordanak, az érintett büntetésen kívül egy havi fizetéseket is elvesztik.

A lengyel titkos kormány szerkezetéről a „W. Li.” tudósítója ezt írja: A kormány hét tagból áll, a kik a népakarat hullámzásához képest igen gyakran változnak. A kormány mellett s attól függetlenül áll a forradalmi főtörvényszék, a mely intéleiről nem felelős. A nemzeti kormány után a városi városfőnök következik, a ki a kormány rendeleteit s a törvényszék ítéleteit végrehajtja, illetőleg hajtja. A nemzeti kormány tagjait s a városi városfőnököt csak az úgynevezett „tizezredek” ismerik. Ilyen tizezredek s a kik a városfőnökkel s a nemzeti kormányval közvetlen érintkezésben állanak, minden a kormányhoz intézett iratoknak, jelentéseknek stb. kézbesítenek, s ha valamely kormánytag állomása bármely okból megüresül, azt választás után betöltik. A tiz „tizezredek” mindenikének van tiz „ezredek” alárendeltje, a kik ismét tiz „százados”-nak s ezek mindenike tiz „tizedes”-nek a főnökei. Ez a szervezet van a tartományokban is, a melyek vajdaságokra vannak felosztva s a városi nemzeti kormány alá rendelve. A vajdaságokkal a közlekedés megbízott ügynökök által történik. A vajdát csak ezek, s a vajdától függő tiz „főriák” ismerik.

Amerika. Uj-York, oct. 20. A harez szerencsése, úgy látszik. bánt fordított az unionistáknak. A „Times” írja, hogy az észak egyik nagy hadserege a chattanooga-i hegyek közé van bezárva, mialatt a másik hadsereg a legutóbbi hírek szerint kénytelenítve látta ma-

gát a Rappahannockon visszavonulni. Meade tábornok Chantillyban, Centervilleben s Fairfaxnál áll, mialatt az ellenfél Bull Run tartja megszállva. Ha az éjszakai hadsereg a legközelebbi tüközetben meg fog veretni, Washington is fenyegetve van. A dolgok e változása az éjszakai kormányán kellemlen meglepetést szült, a mennyiben ez már nov. 26-ra egy nagy halálünnepélyt is rendezt el. Nehány héttel ez előtt még egyenlő erővel állott egymással szemben a két harcfelel. Az éjszakai hadtest főhadiszállásán nem is sejtették, hogy Lee tábornok egy egész hadtestet küldött el, Bragg tábornok hadállásának erősítésére a Tennessee déli határára. A hadművelet egészen titokban volt tartva. Longstreet, és csapatai akadálytalanul csatlakoztak a Bragg tábornok által vezényelt hadsereghez, s e csatlakozás után következett be a chattanooga-i tüközet. Az a hír, hogy f. hó 15-én Bull Runnál nagy tüközet volt s ennek következtében Meade elmozdított, csak a Washingtonban uralkodó izgatott hangulat kifolyása. Folyó hó 17-éig semmi elhatározó tüközet nem volt.

Még sötétebb színekkel festi az amerikai állapotokat a következő tudósítás: Egyik orosz hír a másik után jön, s az aranyának az új yorki börzse 148 ra emelkedése csak megközelítőleg jelöli a kellemetlen helyzetet. Az általános kellemetlen érzet fő oka a potomaci és cumberlandi hadtestek állása és ereje felől való bizonytalanságban rejlik. Midőn néhány napja egy kitünő idegen Stanton badjgy minisztert kérde, hogy miért nem támadja meg Meade Leet? ez azt felelte, hogy meg nem foghatja, s hogy rögtön letesz 20,000 dollárt, ha megmondja neki e tételezés indokát. Mondják, hogy Meade 65,000, Lee csak 40,000 emberrel rendelkezik. Halleck azon szemrehányás ellen, hogy nem sietett Rosenkrantz segítségére idején, azon nyilatkozzal menti magát, hogy Lincoln önkényileg az ő jogaita vágott s báta mögött a nyugati hadtest mozdatlanságát intézte. Az ily nyilatkozatok természetesen nem nevelik a kormányba vetett bizalmat. S annyibizonyos, hogy nem Rosenkrantz hibája, ha idejében nem kapott segélyt. És még most sem lehetünk nyugodtak az ellen tulyomó ereje által őt fenyegető veszély miatt. Minden biztatás mellett is, hogy állása erős és bevehető, attól tartanak, hogy a separatisták oldaltámadást intéznek ellene és szétrombolják, vagyis inkább attól Rosenkrantz Chattanooga és Nashville közt lévő összeköttetési vonalat. Nagyon lehetséges, hogy a separatisták a multkor Chattanooga ellen megkezdtek s eddig nagyon gyenge bombázása csak azért történt, hogy valódi céljukat, t. i. Rosenkrantz jobb szárnyának megtámadását álcázza. Hogy e közben Barnsdennek sikerült-e magát Rosenkrantz balszárnyával kapcsolatba helyezni, bizonytalan. Csak annyit áll, hogy a 11 és 12-ik hadtest Rosenkrantzhoz csatlakozott, és hogy a 15-ik hadtest (Schermat) a 17-iknek egy osztálya, s a 16-ik eddig a Mississippi hadtesthez tartozó részei utban vannak Rosenkrantz felé. De mind-

eddig, míg ez oly tulsúlyal nem bír Bragg felett hogy ezt ismét megtámadhassa, a segédcapatok összeköttetési biztosítására semsem használhat neki. Torest reparatistatábornok a a stevensoni vaspályát, föl Murfreesborough felé, egyelőre több helyen elpusztítá és járhatóvá tette, hogy Rosenkrantz szállításait 180—200 angol mérföldnyi távolság közelséges országutakon kell hoztatnia.

A „New-York Word” és „New-York Times” a Tennesseeben álló unionista hadtest helyzetét nagyon aggasztónak tartja ugyan, de mégis azt hiszi, hogy Rosenkrantz Hooker és Sehermann megérkezése fentartja magát. Leavenworthi sürgönyök szerint a separatisták Blunt tábornok törzskarát és kíséretét, nem különben a Kansasban Baxter Springs mellett állomásozó parancsnokságot is fogságba ejték. Valószínű, hogy maga Blunt is elfogott. Forster tábornok oct. 9-ől hivatalosan jelenti, hogy az általa kiküldött expedíció, után a matkovs count-i virginiai guerrillacapokat szétzúzván, rendeltetésének eleget tön, oct. 4. visszatért. Az a hír, hogy Shelbyville 15,000 főnyi helyőrséggel a separatisták elfoglalták, Nashvilleben kelt kacsának bizonyul. Johnston Joe tábornok 15,000 emberrel a Mississippi mellett Cantonnál áll (nem a Missouri melletti Santonnál). Az unionistáknak Port Hudson mellett történt állítólagos csatavesztése csak a „New-York World” tekiütőjén alapszik. Nashvillebe a chattanooga-i csatáról 5126 sebesült érkezett.

Ujabbak. Lemberg, nov. 1. Liski és Przewodow közt mult hó 28-ának éjjelén 200 gyalog és 50 lovas, s a következő éjjel Dyniska mellett, az uhnowi kerületben 70 gyalog és 30 lovas átkelt a galicziai határokon azon szándékkal, hogy Mierzeben levő Kruck-kal csatlakozzanak. Releceben 30 s az uhnowai kerületben 40 csatlakozót feltartóztatnak s nagy mennyiségű hadkészletet koboztak el. Koszyczaczyn mellett mintegy 400-an hagyták el Galiciát, ezek azonban nem voltak fölfegyverezve. October 30-án a kozákok Sulimov mellett néhány felkelőt átszoritottak a batárok, a kik közül négyet s egy töltényes szerket az osztrákok feltartóztatnak.

Kuczynski tartomány-törvényszéki tanácsos temetése ma történt. Bár az idő igen csunya, mégis számosan voltak azon jelen. A helytartó s a hatóságok képviselői is részt vettek a gyászünnepélyben.

— Páris, nov. 1. Az „Opin. Nationale” a lengyel felkelők következő kiáltványát közli: „Lengyelország minden barátjához! Európa már régóta tekint komor levertséggel a régi hatalmáról aláslyított Lengyelországra, s mintha oly testet látna, melyből tova szállt a lélek. A gyászra feledés következett, még ott is, hol a becsület és lelkiismeretnek fel kellett támadnia a dicsőség emlékeztetere. Hiszen ez test — mondák a nemzetek. Hazugság! — kiáltott fel Lengyelország — hogyan folytathatna a holttest mellől? A jalkiáltás a mártynemzetre vonta a figyelmet s a nemzetek így kiáltottak fel: „Lengyelország nincs meg-

halva!” Ti kiáltottátok ezt a francia nép előtt, nemes polgárok, kik e népnek elő szavai vagytok. S e felkiáltás testvéri szívünkben mint a megszabadulás jelszava hangzott vissza. Lengyelország szeretete Franciaországnak már régen is erkölcsi nemességét képezte, s e nemességet csak akkor lehetne tőle megtagadni, ha azon nép rangjáról alászállana, mely a haladás és a szabadság zászlóját elől hordozza. Mi mindannyian, ezen szétszaggatott Lengyelországnak, ezen földnek fia, mely az agok és anyák könnyével, mely a mártírok és hősök vérével van áztatva, mi mindannyian kézsorításunkat küldjük nektek, hogy küzdelmünk iránt oly résztvevők vagytok. Lengyelország barátai! fogadjátok a halálba indulók üdvözlését” (Következik 20,000 föld-birtokos, pap, zsidó és paraszt aláírása.)

Legujabb. Utóbbi vezércikkünkkel összhangzó sokban az „Ost und West” utóbbi cikke melyben ezen kérdést teszi fel: Meg van-e oldva az erdélyi kérdés? s azt feleli reá: Nincsen sem Erdélyre, sem Magyarországra, sem az összes birodalomra nézve. A 26 erdélyi tag beletélt által a Reichsrathba e kérdés csak oly formaszertien van elintézve, a mily formaszertien van most a teljes Reichsrath megalakulva. Az igazi megoldás még hátra van.

A cikkíró azt mondja, hogy az 1861-iki magyar országgyűlésnek a föltételes uniót, melylyel kellett volna kimondania, oly uniót, mely Erdélynek meghagyva vallási, oktatási, közigazgatási igazságügyi s önmegadózási autonómiáját, az oláhokat Pest felé vonta volna, kik most nem annyira rokonszenyből a centralisták, mint inkább ellenszenyből a magyarok iránt, mentek a centralista táborba. De végül — reméli — rokonszenyből mégis az érdekek irányát fogja követni.

Az erdélyi magyaroknak és székelyeknek ajánlja, hogy menjenek be a székeni gyűlésbe, nyilatkoztassák ki ott, hogy elvi elfogadják a föltételes uniót s elismerik az oláhok becsikkelyezését negyedik nemzettel. S hasonló értelemben működjenek — ugymond — a magyar sajtó is. Ily nyilatkozat, mely Erdély autonómiájának, az oláh nemzetnek s a magyar királyságnak megadná a magát, cikkíró szerint nem csak az erdélyi, hanem a szorosabb magyarországi oláhokra, sőt Horvát- és Tótországra is roppant erkölcsi hatást gyakorolna, mert a két unió kérdése szoros kapcsolatban van egymással s ezért Zágrábban feszült figyelemmel is kísérik a magyarok magaviseletét az erdélyi kérdésben.

Bécsi börze October 31-kén: Nemzeti kölcsön 81.60. 5% Metalliques 75.60. Bank-részvény 790.—. Hitel részvény 185.50. Váltó Londonra 112.50. Ezüst 113.—. Arany 547.

1860-diki Állam köles 97.—.
October 31-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 76.25. Erdélyi 73.90.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

HIVATALOS.

Sz. 3827—1863

(248)

(1—3)

Hirdetmény.

Nemes Kolozsmegye id. törvényszéke ezennel közbiré teszi: hogy ifj. gróf Bethlen Domokos föltt mai napon jelen szám alatt kelt végzésnél fogva, az atyai hatalom, illetőleg gondnokság továbbra leendő fenntartása elrendeltetett.

Mi is azon hozzátétellel hozatik köz tudomásra, hogy e szerint ifj. gróf Bethlen Domokos ur vagyona föltt szabadon nem rendelkezhetvén, senki véle semmi nemli szerződésre ne lépjen, ellenkező esetben a következményeket magának tulajdoníthatván.

Nemes Kolozsmegye törvényszékének 1863 november hava 2-án tartott üléséből.

1131.—1863

(244)

(2—3)

Hirdetmény.

Az ezen fegyintézet sajátjához tartozó mészárszék- és vágóhidnak a jövő 1864 közönséges évre leendő haszonbérbe adása végett a felséges kir. fő kormányzásoknak folyó hó 12-ől 31,717 sz. alatt k. engedélye folytán, az alólírt fegyintézet hivatalos irodájában folyó évi november 26-á reggeli 10 órakor nyilvános árverés fog tartatni, mi azon megjegyzéssel tétetik közzé, miszerint az ezen árveréshez hozzá szólni kívánók kötelesek az árverező bizottmány kezébe 50 oszt. frtokat készpénzben, vagy pedig megfelelő belföldi állampapirokban bántapénzzel betenni.

Az ezen haszonbérlekre vonatkozó szorosabb feltételek a fegyintézet hivatalos irodájában a szokott hivatalos órák alatt addig is megtekinthetők.

Az orsz. fegyintézet igazgatóságától Sz. Ujvárt oct. 28 1863.

1132—1863

(245)

(2—3)

Hirdetmény.

Az ezen fegyintézet fegyenczeinek a jövő 1863% közigazgatási évben szükségeltető lábbeli kenedék u. m.

240 font sótalan disznó zsir

240 " " marba fagygyu, és

9 1/2 " fenyő korom szállítása végett, a felséges kir.

fő kormányzásoknak folyó hó 12-ől 31,718 sz. alatt kelt engedélye folytán folyó évi november 26-á reggeli 9 órakor írásos árcsökkentés fog tartatni, melyhez vállalkozni kívánók azon megjegyzéssel hivatalnak meg, miszerint írásbeli ajánlataikat a fenn kitűzött határidőig az alólírt igazgatóságokhoz benyújtani el ne mulasszák.

Ezen ajánlatokban a szálitandó anyagoknál kért pénz összeg betűkkel és számbetűkkel tisztán és olvashatóan irandó ki, és ugyanazokhoz az egész szállítmányért kívánt pénzes összeg 5%-ja kész pénzben, vagy megfelelő belföldi állampapirokban bántapénzzel melléklendő.

A szállításra vonatkozó szorosabb feltételek a fegyintézet irodájában a szokott hivatalos órák alatt addig is megtekinthetők.

Az orsz. fegyintézet igazgatóságától Sz. Ujvárt oct. 28 1863.

NEM HIVATALOS.

(203)

Főnyeremény
200,000 frt.

(5—8)

Havanként
egy húzassal.

Most csak 1 frt 50 krjával oszt. ért.

1/2, 3 frtért 1/2, és 6 forintért 1/2 sorsjegye kapható: a November 25-én és 26-án húzandó az idevaló kormánytól felügyelt s biztosított nagy és

új állam-nyervény sorsjátéknak,

mely 14,800 nyervénnyel: 200,000, 100,000, 50,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 6000, 5000, 4000, 3000, 2000, 117-er 1000, 111-er 300 és 6333-or 100 nyerrésztlet tartalmaz, és az alólírt által helyt fizetődik, vagy bárhova elküldeték.

Az egész egy millió 367,300 frt betételi összeg,

e szerint a résztvevőknek esik.

A terv szerinti szabadjegyek a húzás után azonnal fizetendők. Mivel a betevőkre nézve ily kedvező s előnyös feltételek mellett, a résztvevők ezen sorsjegyek iránt kétségen kívül jelentékeny leendő, kértnek a megrendeléseket, mentől korábban s egyenesen az eladással megbízott főpénzszedő

A. GRÜNBAUMHOZ

a Ménusi Frankfurtba 11 számú Czipöntezába küldeni.

Hivatalos terv. és lajstrom a résztvevőknek díj nélkül küldeték.

A megrendeléseket kértnek németül intézni.

Ezen sorsjegyeket nem kell az úgynevezett igérvényekkel, részvényjegyekkel fölcserélni.

(250)

Hirdetés.

(1—3)

Mlgs b. Bornemisza Ignác urnak, Magyarhonban Zárandmegyében Dévától egy posta állomásra fekvő Boicza bányász községben létező vendéglője jogszertü korcsomárlási joggal együtt, melynek jelenlegi évi haszonbér 1600 frt o. ért. a jövő 1864-ik évi januarius 7-től kezdve 5 évre; —

Továbbá mlgs b. Bornemisza Albert urnak nevezett Boicza bányász községtől egy fertály órányira fekvő Kalamanesd nevű községi korcsomajoga az 1864-ik évi januarius 1-ső napjától kezdve 5 évre haszonbérbe lévő kiadók:

A kibérteni vágyók, bővebb értesítést kaphatnak s a kötelelt feltételeit is megtekinthetik Kolozsvárt ÜRMÖSI SAMUNÁL, Hunyadmegyében M. Illyén pedig KOVÁTS ÁRON ügyvédnél.